

kirjaamo@tem.fi
eeva.vartio@tem.fi

Viite Hallituksen esitysluonnos työttömyysturva- ja vuorotteluvapaajärjestelmien toimeenpanon järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Asia Hämeen Te-toimiston lausunto

Opiskelija- ja yrittäjälausuntojen yhdenmukaisuuden varmistaminen on keskeinen asia käsittelyorganisaatioiden lisääntyessä. Uudenmaan oikeudellinen tuki on ohjeistanut ja linjannut lausuntokäytäntöä koko valtakunnan alueella. Miten tämä "hiljainen tieto" saadaan siirrettyä uuteen järjestelmään? Nykyisen 15 TE-toimiston lisäksi työttömyysturvoikeudesta lausuisi/päittäisi 27 työttömyyskassaa ja Kelan eri alueet. Miten turvataan kansalaisten yhdenvertaisuus uudessa tilanteessa.

Tehtävien siirtyessä TE-toimistosta etuuden maksajille, tulisi varmistua, että myös työttömyyskassat saavat oikeuden tarkistaa erinäisiä tietoja eri rekistereistä, jotta asiakkaan asian käsittely ei viivästyisi.

Tilanteessa, jossa asiakkaalla on useampi selvityspyyntö, kuten esimerkiksi opiskelijaselvitys ja selvitys työtarjouksesta, on kassan/Kelan lausuttava ensin ja vasta tämän jälkeen TE-toimisto antaa oman lausunnon. Tiedonkulun sujuvuus ja nopeus on tärkeää näissä tilanteissa huomioiden lain asettamat määräajat. Asiakkaalle tilanne voi näyttäytyä monimutkaisena, koska useampi taho antaa lausunnon asiakkaan näkökulmasta samasta tapauksesta.

Esityksen kustannusvaikutuksista on ristiriitaista tietoa. TE-toimistosta Kelalle ja työttömyyskassoille siirrettävät tehtävät vastaavat arvioilta n.130 henkilötyövuotta, kustannuksiltaan n. 6,8 milj. euroa. Kela ja työttömyyskassat ovat arvioineet toimintamenojensa kasvavan noin 16 milj. eurolla. Kela on arvioinut tehtävän siirrosta aiheutuvan n. 115 henkilötyövuoden lisätyövoiman tarpeen ja työttömyyskassat n. 130 henkilötyövuoden tarpeen. Lisäksi tulevat huomattavat tietojärjestelmäkustannukset. Onko vaarana, että kustannukset nousevat arvioidusta? Uusien tehtävien toimintamenojen lisäksi korvattaisiin valtion varoista Kelalle ja työttömyyskassoille.

Työttömyysturvaan liittyviä tehtäviä voitaisiin keskittää valtakunnallisesti TE-toimistoissa. Tällöin saataisiin valtakunnallinen yhdenvertaisuus varmistettua ja

lisättyä kustannustehokkuutta. Keskittäminen vaatisi vähemmän resursseja verrattuna Kelan ja työttömyyskassojen esittämiin tarpeisiin.

Työttömyysturvalain selkeyttäminen erityisesti yrittäjien ja opiskelijoiden osalla olisi tarpeellista ennen siirtoa. Tällä saavutettaisiin kustannussäästöjä käsittelyn nopeutumisen kautta ja sillä olisi myönteisiä vaikutuksia asiakkaan oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta. Työllistymistä edistäviin palveluihin ohjaaminen on sidoksissa työnhakijan statukseen ja oikeuteen saada etuutta myös palvelun ajalta. Hallituksen esityksessä TE-toimisto ei enää antaisi työvoima-poliittista lausuntoa työllistymistä edistävien palveluiden ajalta maksettavan työttömyysetuuden edellytyksistä, vaan KELA ja työttömyyskassat ratkaisisivat, voidaanko työttömyysetuutta maksaa. Tämä saattaa vaikeuttaa asiakkaan sitoutumista palveluun. Asiakkaiden on tärkeä tietää ennen sitoutumista, että toimeentulo on turvattu myös palveluun osallistumisen ajalta.

Tehtävien siirtämistä pelkäästään Kelalle, ei pidetä järkevänä HE:ssä mainituin syin, jolloin työttömyyskassan asiakas joutuisi asioimaan TE-toimiston lisäksi myös Kelan kanssa. Byrokratian lisääntyminen ei lisää asiakaspalvelun sujuvuutta.

HE:ssä mainittu arvio, että tehtävien siirto etuuden maksajille mahdollisesti nopeuttaisi sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalle ja vakuutusoikeudelle tehtyjen valitusten käsittelyä ei TE-toimiston käsityksen mukaan toteudu. Se, ettei joissakin tilanteissa (yrittäjyyttä, opiskelua ja vuorotteluvapaata koskevat päätökset) tarvitse pyytää TE-toimistolta lausuntoa valitusasiaan, ei nopeuta asian käsittelyä SAMU:ssa. Etuuden maksajan prosessi sen sijaan yksinkertaistuu. Tarvittaisiin sosiaaliturvan kokonaisuudistus, nämä yksittäiset pienet muutokset eivät ole merkityksellisiä.

Digitalisaation lisääntyvä hyödyntäminen on myönteinen seikka.

Eija Mannisenmäki
Johtaja
Hämeen TE-toimisto

Timo Teivettula
palveluesimies
Hämeen TE-toimisto